

7/4613

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-3224
Konu : Soru Önergeleri

27 AĞUSTOS 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 30.07.2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8107 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Süleyman YAĞIZ'a ait 7/4613, Yozgat Milletvekili Mehmet EKİCİ'ye ait 7/4614, Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI'ya ait 7/4615, Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL'e ait 7/4616, Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE'ye ait 7/4617, 7/4618 ve Muğla Milletvekili Gürol ERGİN'e ait 7/4619 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1. Görüş 7/4613 (2 sayfa)
2. Görüş 7/4614 (2 sayfa)
3. Görüş 7/4615 (2 sayfa)
4. Görüş 7/4616 (2 sayfa)
5. Görüş 7/4617,7/4618 (2 sayfa)
6. Görüş 7/4619 (1 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Süleyman YAĞIZ
İstanbul Milletvekili

Esas No

: 7/4613

SORU 1-Türkiye Ziraatçılar Derneği (TZD) Başkanı Sayın İbrahim Yetkin, Türkiye'de üretilen 40 milyon ton sebze ve meyvenin sadece 9 milyon tonunun hallere girdiğini ve kayıt altına alındığını belirterek, "31 milyon ton sebze ve meyve illegal yollarla tüketicinin önüne geliyorsa pes... Bu bir faciadır" ifadesini kullanmıştır. Sebze ve meyvedeki bu büyük kayıt dışılığa yol açanlar kimlerdir?

SORU 2-Sayın Yetkin, sebze ve meyvedeki vergi kaybının 5 milyar dolar olduğunu ifade etmiştir. Bu denli büyük bir vergi kaybının önlenmesi için nasıl bir düzenleme yapmayı düşünüyorsunuz?

SORU 3-Sayın Yetkin'in, "Sebze ve meyve üretiminde de bir tekelleşme olmuş, bir üst yapı oluşmuştur" sözünü nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu üst yapı kimler tarafından oluşturulmuştur?

SORU 5-Sayın Yetkin, sebze ve meyve ürünlerinin tarladan çıktıktan sonra fiyatının 4 kat artarak tüketiciye sunulduğunu vurgulamıştır. Bu fahiş fiyat artışındaki adaletsizliğe karşı nasıl bir düzenleme yapmayı düşünüyorsunuz?

SORU 6-Sayın Yetkin'in, "Hallerin denetlenmesi konusunda en büyük engellerden birisi yetki karmaşasıdır" görüşüne katılıyor musunuz? Bu konuda bakanlığınızca yasal bir düzenleme yapılacak mıdır?

CEVAP 1-2-3-5-6- Konuyla ilgili olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığından alınan cevabi bilgiler su şekildedir.

Ülkemizde sebze ve meyve ticareti 27/06/1995 tarihli ve 552 sayılı Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile bu Kararname gereğince çıkarılan yönetmeliklerde yer alan hükümler çerçevesinde yürütülmektedir.

552 sayılı KHK gereğince; sebze ve meyve ticaretinin kayıt altına alınması ve malların toptancı hallerde işlem görmesini temin etmek amacıyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca 2007/1 sayılı Toptancı Halleri Kontrol ve Denetim Noktalarının Kuruluş İşleyiş ve Çalışma Esaslarına Dair Genelge hazırlanmış olup, bu Genelge toptancı hallerin bulunduğu yerleşim yerlerinde şehre giriş ve çıkış noktalarında kontrol ve denetim noktalarının kurulmasını düzenlemektedir. Kontrol ve denetim noktalarında; müstahsil makbuzu ve çiftçilik belgesi veya fatura, toptancı hal çıkış faturası, üretici belgesi ve sevk irsaliyesi aranmaktadır. Eksik belgeli veya hiç belgesiz araçlar hale çekilerek üzerindeki mallar açık artırma ile satılmaktadır. Söz konusu Genelge 19 Nisan 2007 tarihinde 81 il valiliğine gönderilerek, kontrol ve denetim noktalarının oluşturulması istenmiştir.

Öte yandan, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı hazırlanarak 01.08.2008 tarihinde Başbakanlığa gönderilmiştir. Söz konusu düzenleme ile sebze ve meyve ticaretinin kalite, standart ve sağlık kurallarına uygun olarak serbest rekabet sistemi içerisinde yapılması, üretici ve tüketiciler ile sebze ve meyve ticaretini meslek edinenlerin çıkarlarının dengeli ve eşit şekilde korunması ve toptancı hallerinin modern ve çağdaş bir altyapı sistemine kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Hazırlanan yasal düzenlemede, kayıt dışılığı önlemek ve vergi kaybını en aza indirmek için; ülkemizde üretilerek alım satıma konu olan mallar ile ithal edilen malların tümünün kayıt altına alınması, toptancı hale bildirilmek kaydı ile toptancı hal dışında da alım satım yapılabilmesine ve bildirim tabi malların kapsamının genişletilmesine, hal rüsumu oranlarının iyileştirilmesi ile söz konusu rüsumun tahsiline ilişkin kolaylıkların getirilmesi planlanmaktadır.

Diğer taraftan, yeni yasal düzenleme ile hallerin denetiminde yetki karmaşasını önlemek için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve belediyelerin denetim yetkileri yeniden düzenlenmiş ve bu yetkiye ilişkin sınırlar belirlenerek sebze ve meyve piyasasının daha etkin şekilde kontrol ve denetim altında tutulması hedeflenmiştir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yeni düzenleme ile rekabetçi yapının sağlanması, üreticinin, emeğinin karşılığını alabilmesi, tüketicinin, yeterli, kaliteli, güvenilir, sağlıklı ve uygun fiyatlı mal talebinin karşılanabilmesi, maliyetlerin düşürülmesi, gıda güvenliğinin temin edilmesi, kayıt dışılığın önlenmesi, tedarik, dağıtım ve satışta etkinliğin sağlanması, toptancı halleri ile pazaryerlerinin çağdaş bir alt yapıya kavuşturulması, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunması ve meslek mensuplarının faaliyetlerinin düzenlenmesini amaçlamaktadır.

SORU 4-Türkiye'nin 2005 yılında 43 milyon ton olan sebze-meyve üretiminin 2007 yılı itibariyle 40 milyon tona gerilediğini belirten Sayın Yetkin, geleneksel sebze ve meyve üreticilerinin kuraklık ve artan girdi fiyatları gibi rekabeti zorlaştıran koşullara ayak uyduramayarak üretimden ve piyasadan çekildiklerini söylemiştir. Bu sözler, Türk çiftçisinin ve Türk tarımının içler acısı durumda olduğunu ortaya koymuyor mu?

CEVAP 4- Bilindiği üzere, 2007 yılında ülke genelinde yaşanan kuraklık nedeniyle bazı tarımsal ürünlerin üretiminde değişik oranlarda azalma olmuştur. Bu azalmanın mevsimsel olduğu ve 2008 yılında bir önceki üretim dönemine göre nispeten daha verimli bir yıl yaşanacağı değerlendirilmektedir.

Ülkemizdeki kimyevi gübre sektörü hammadde bakımından neredeyse dışa bağımlı durumdadır.

Son yıllarda dünya piyasalarında kimyevi gübre fiyatları büyük alıcı konumunda olan ülkelerin (Hindistan, ABD, Brezilya) talep artışı nedeniyle 2007 yılı Kasım ayından itibaren beklenenin çok daha üzerinde artmıştır.

Çiftçilerimizin kimyevi gübredeki fiyat artışlarından mağdur olmaması için;

- 2005 yılında 271 milyon YTL,
- 2007 yılında 343 milyon YTL
- 2008 yılında da 352 milyon YTL olmak üzere toplam 966 milyon YTL kimyevi gübre destekleme ödemesi yapılmıştır.

Mazot fiyatlarının başlıca artış nedeni dünya ham petrol fiyatlarının artmasıdır.

22 Kasım 2002'de ham petrolün varil fiyatı 23 dolar iken bugün varili 120-130 dolara çıkmıştır.

Çiftçilerimizin mazot fiyatlarındaki artıştan mağdur olmaması için 58. Hükümet döneminde ilk kez mazot desteği verilmeye başlanmıştır. Bu çerçevede çiftçilerimize;

- 2003 yılında 311 milyon YTL,
- 2004 yılında 324 milyon YTL,
- 2005 yılında 407 milyon YTL,
- 2007 yılında 479 milyon YTL ve
- 2008 yılında da 473 milyon YTL olmak üzere toplam 1 milyar 994 milyon YTL mazot desteği ödenmiştir.

Mazot ve kimyevi gübre desteklerine önümüzdeki yıllarda da bütçe imkânları ölçüsünde devam edilmesi planlanmaktadır.